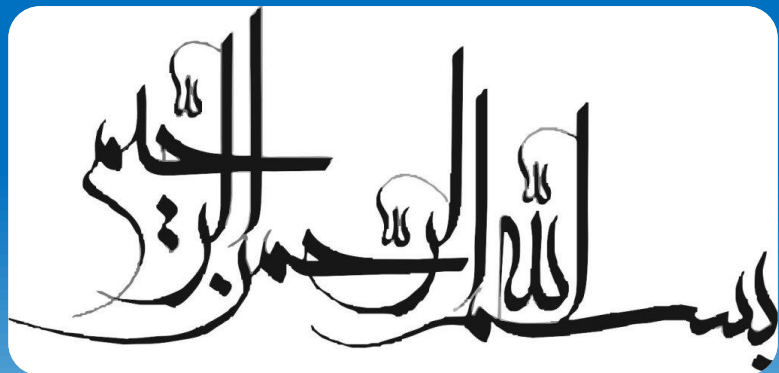

مدرس:

خلیل عقیلی فرج

Draghili.blog.ir

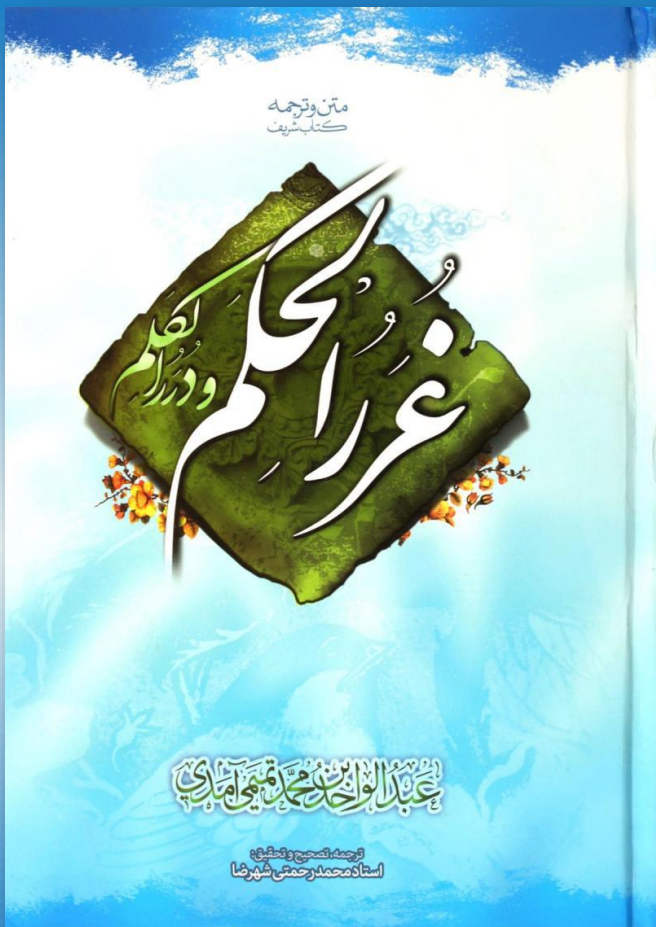

تفسیر موضوعی نهج البلاغه

جلسه دوم

بایسته های اخلاقی در نهج البلاغه (۱)

(خطبه ۱۹۳: متقین)

خلاصه مباحث جلسه گذشته

- ✓ آشنایی با مولف نهج البلاغه (سید رضی ره)
- ✓ آشنایی با بخش های اصلی نهج البلاغه
- ✓ روش جمع آوری روایات نهج البلاغه: سید رضی به دنبال انتخاب روایات **مستند و بلیغ** بود.
- ✓ خطبه ها و نامه های مشهور
- ✓ نظرات برخی دانشمندان در مورد نهج البلاغه

آشنایی با متن خطبه مشقین

❖ یکی از یاران امیرالمؤمنین علیه السلام که او را همّام می گفتند و مردی عابد بود به حضرت عرضه داشت: اهل تقوا را برای من وصف کن چنانکه گویی آنان را می بینم . امام در پاسخ او درنگ کرده سپس فرمودند: «ای همّام، تقوای الهی پیشه کن و کار نیک انجام بده، زیرا خداوند با اهل تقوا و نیکوکاری است .

❖ در ابتدای خطبه حضرت امیر(ع) دو توصیه عمومی را به همام می‌نمایند:

۲- احسان و نیکی

۱- تقوا و پرهیزکاری

❖ آشنایی با مفهوم تقوا در نهج البلاغه

معنای لغوی تقوا: از ریشه «وقی» به معنای نگهداری و محافظت همراه با ترس است.

معنای اصطلاحی تقوا: نگهداری خود از ارتکاب گناه و ترک واجب

❖ **ارتباط تقوا و آزادی انسان:** دستور به تقوا با آزادی تنافی ندارد زیرا زندگی انسانی دارای هدف و پیروی از اصول مشخص برای دستیابی به آن است.

❖ **آیا تقوا محدودیت است؟** هر محدودیتی بد نیست. تقوا محدودیتی است که عین مصونیت است زیرا انسان را از مخاطرات اجتماعی حفظ می کند.

حضرت علی (ع) می فرمایند: «**ألا فصولها و تصونوا بها** : تقوا را حفظ کنید و بوسیله تقوا برای خود مصونیت ایجاد کنید»

❖ آشنایی با مفهوم احسان در نهج البلاغه

❖ نتایج احسان به دیگران:

✓ جلب همراهی خدا

«ان الله مع الذين اتقوا و الذين هم محسنون» : همانا خداوند همراه

پرهیزکاران و نیکوکاران است» (نحل/۱۲۸)

✓ جلب محبت خدا

«وَأَحْسِنُوا ، ان الله يحب المحسنين» : نیکی کنید که همانا خداوند

نیکوکاران را دوست دارد»

(بقره/۱۹۵)

وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

❖ دو معیار برای احسان و نیکی کردن

۱- أَحْسِنُ كَمَا تُحِبُّ أَنْ يُحْسَنَ إِلَيْكَ (نامه ۳۱)

و نیکی کن چنانکه علاقه داری به تو نیکی شود.

۲- وَ أَحْسِنُ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ (قصص ۷۷)

هم چنانکه خدا به تو نیکی کرده نیکی کن.

صلوات و تحیات بر آقا محمد
اللهم صل على محمد وآل محمد